

Täysistunto

Maanantai 22.6.2020 klo 14.02—18.02

17. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi perusopetuslain ja Helsingin eurooppalaisesta koulusta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 86/2020 vp

Valiokunnan mietintö SiVM 8/2020 vp

Toinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 17. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä.

Keskustelu

17.26 **Pasi Kivisaari kesk:** Puhemies! Vaikka juuri nyt aurinko paistaa ja mieli on hyvä ja ehkä koronankin enin melske hiukan vaipunut taka-alalle, silti on syytä varautua. Viisautta on siis ennakoida, ja juuri siitä on kyse tässä esityksessä.

Tässä esityksessä lähdetään siis siitä, että koronareagointia voidaan tehdä paikallisesti ja joustavasti. Emme välttämättä siis tarvitse tällaista massiivista kaikki samaan muottiin -toimintaa, vaan reagoidaan siellä, missä reagoida pitää. Ketteryyden esitykseen tuo juuri se, että kevään ratkaisusta poiketen lähiopetuksen järjestämisvelvollisuutta ei jouduta rajamaan niissä kunnissa, joissa virustartuntoja ei ole havaittu. Paikalliset opetusviranomaiset tekevät yhteistyötä tartuntatautiviranomaisten kanssa ja arvioivat tilanteet, mikäli siihen tarve ilmenee.

Puhemies! Sivistysvaliokunta korostaa perustellusti ja järkevästi lähiopetuksen ensisijaisuutta. Sen tietenkin pitää olla kirkkaana mielessä. Tässä esityksessä kuitenkin varmistetaan, että oppilaan oikeus saada opetusta toteutuu, vaikka kouluja ja muita opetukseen käytettäviä tiloja suljetaan osittain tai kokonaan tartuntatautilain nojalla.

Puhemies! Tässä keväässä piilee myös paljon oppia. Kevään aikana saatujen tietojen mukaan opiskelijahuollon eli koulupsykologien ja kuraattoreiden sekä opiskeluterveydenhuollon käyntejä toteutui poikkeusjärjestelyiden aikana huomattavasti vähemmän kuin normaalioloissa. Tämä on sinänsä ymmärrettävää, koska tilanne oli uusi ja kaikkialla tietysti korostettiin lähikontaktien välttämistä. On kuitenkin selvää, kuten sivistysvaliokuntakin huomioi, että opiskeluhuollon palveluiden tarve korostuu tai vähintään säilyy myös etäopetuksen aikana. Tuen tarve niin oppimis- kuin tunne-elämävaikeuksiin ei siis poistu etäopetukseen siirryttäessä. Tarvitsemme aina joka tapauksessa ihmiskäsiä, olivatpa ajat mitkä tahansa.

17.29 **Sari Essayah kd:** Arvoisa puhemies! Tässäkin hallituksen esityksessä varaudutaan valmiuslain poistumisen jälkeiseen aikaan ja siihen, että alueellisesti voidaan sitten jouta-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 98/2020 vp

vasti tarvittaessa siirtyä etäopetukseen, kuitenkin korostaen tätä lähiopetuksen merkitystä ja ensisijaisuutta ja huomioiden myöskin erityisryhmien tarpeet ja ne, jotka ovat esimerkiksi pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä.

Tässä valiokunnan mietinnössä on ihan ansiokkaasti otettu näkemyksiä tähän oppilas-huoltoon liittyen ja myöskin kouluruokailuun. Nämä olivat ehkä kaksi sellaista asiaa, jos ajatellaan tätä etäopetukseen siirtymistä eri puolilla Suomea, joissa ehkä eniten oli sitten sitä variaatiota, ja jossakin onnistuttiin hyvin ja jossakin vähän huonommin. Tämä on varmasti sellainen seikka, jossa tietysti, kun ajatellaan, että tilanteeseen ei oltu mitenkään pystytty varautumaan, niin nämä sitten ikään kuin vähän lennosta jouduttiin huomioimaan, ja varmaan kuntien mahdollisuudet reagoida näihin tilanteisiin olivat aika erilaisia, mutta kaikesta tästä on nyt sitten varmasti viisastuttu ja osataan sitten jatkossa huomioida nämäkin asiat entistä paremmin.

17.30 Mikko Ollikainen r: Arvoisa puhemies, ärade talman! Vi behandlar nu alltså den temporära ändringen av bland annat den grundläggande utbildningen — en åtgärd som uppkommit långt av coronans framfart i vårt land.

Den här ändringen ger utbildningsanordnarna möjligheten att genom eget beslut övergå till exceptionella undervisningsarrangemang, till exempel distansundervisning ifall en andra våg av coronaviruset kommer — allt för att förebygga smittspridningen och för att säkerställa att undervisningen också fungerar.

Sen tidigare känner inte lagen om den grundläggande utbildningen till begreppet distansundervisning, det är värt att notera. Det här förslaget, som gäller tillfälligt under hösten fram till 31 december, är smidigt och ger möjlighet att agera snabbt om så krävs. Besluten fattas lokalt, till och med skolvis, och utgångspunkten ska alltid vara närundervisning.

Bra att vi nu får ett beslut kring det här så att utbildningsanordnarna kan förbereda sig, och framför allt att undervisnings- och kulturministeriet samt Utbildningsstyrelsen ger tydliga och bra instruktioner om det krävs.

Käsittelyssä oleva väliaikainen muutos muun muassa perusopetuslakiin on hyvä ja kannatettava. Se antaa joustavuutta opetuksen järjestäjille, mikäli koronaviruksen ei-toivottu toinen aalto tulee, eli voimme nopeasti siirtyä etäopetukseen, jos tarve vaatii, aika paikallisesti, koulukohdittain jopa.

Sivistysvaliokunnasta annoimme kattavan mietinnön, jossa tarkastelimme asiaa monesta eri näkökulmasta pitkälti kevään etäopetuskokemuksien ja kuulemisten perusteella. Näitä olivat muun muassa lapsen näkökulman huomioon ottaminen, lasten näkemysten selvittäminen, etäopetuksen aikainen tuki oppilaille ja haavoittuvassa asemassa olevat lapset.

Haluan toki nostaa tässä esille kouluruokailun, ja nyt tässä tulee muistaa, että opetuksen järjestäjillä on velvollisuus muussakin kuin lähiopetuksessa annettavassa opetuksessa antaa kaikille oppilaille maksuton ateria. Olen kiitollinen siitä, että valiokunnassa ja sen mietinnössä päätettiin, että opetuksen järjestäjä päättää oman kokonaisvaltaisen tarkoituksenmukaisuusharkintansa mukaan, millä tavalla perusopetuslain mukainen maksuton ruokailu oppilaille toteutetaan käytännössä. Tässä tulee muistaa, että Suomi on pitkien etäisyyksien maa, ja tämä lause on joustava niin, että esimerkiksi kunnat voivat hoitaa lakisääteisen maksuttoman ruokailun väliaikaisesti esimerkiksi ruokakassien muodossa. Toki tässä pitää muistaa, että kannattaa katsoa kokonaisvaltaisesti, ettei kukaan lapsi jäisi loukkuun.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 98/2020 vp

17.34 Inka Hopsu vihr: Arvoisa puhemies! Kevään siirtyminen etäopetukseen toteutettiin valmiuslain puitteissa. Nyt päivitämme perusopetuslakia mahdollistamaan etäopetuksen niissä tapauksissa, joissa tartuntatautilain perusteella koulu tai kouluja jouduttaisiin sulkemaan. Muutos on väliaikainen, yhä käsillä olevan koronaepidemian hallintaa varten toteutettava. Tarkoitus on varmistaa, että oppilaan oikeus saada opetusta toteutuu turvallisesti. Hallituksen esitys mahdollistaa sen, että koronaepidemian etenemiseen reagoidaan opetuksenjärjestäjäkohtaisesti.

Tulevan syksyn tilannetta emme voi kuin arvailla, mutta on tärkeää valmistautua nyt, kun se on mahdollista. Valiokunta pitää lähiopetusta ehdottomasti ensisijaisena vaihtoehtona, mutta etäopetus on kuitenkin kevään aikana kehittynyt ja on poikkeusoloissa tarpeellinen opetuksen tapa. Etäopetusjaksojen tulee olla mahdollisimman lyhyitä, kuitenkin suhteutettuna tartuntatilanteeseen. Valiokunta on mietinnössään yksimielinen, ja siihen liittyvät kuulemiset kuvasivat laajasti keväällä etäopetuksessa koettuja ja sen arvioituja vaikutuksia. Valiokunta pitää ehdottoman tärkeänä, että opetus- ja kulttuuriministeriö seuraa koronatilanteen vaikutuksia lasten ja nuorten hyvinvointiin ja oppimiseen myös jatkossa. Kiire ei ole koskaan peruste jättää lasten ja nuorten kuulemista väliin heihin kohdistuvassa päätöksenteossa.

Etäopetusjakso on ollut raskas niin lapsille, opettajille kuin perheille. Koulussa niin opilasta kuin opettajaa tukee vahvemmin kouluyhteisö. Yksinäisyys nousi esiin monen opilaan huolena, kun myös harrastustoiminta on ollut tauolla. Turun yliopiston selvityksen mukaan oppilaat kokivat, että eniten vaikutusta oppimiseen ja hyvinvointiin oli sillä, miten yhteys opettajaan toimi, millainen se oli. Tämä sama ajatus korostuu myös vanhempien vastauksissa: se, kuinka opettaja piti yhteyttä perheeseen, vaikutti kokemukseen etäopetusjaksosta. Tämä tukee ajatusta siitä, että koulun sosiaalisilla suhteilla on suuri merkitys opilaan oppimiselle, motivaatiolle ja hyvinvoinnille. Osittain haasteet ovat liittyneet suureen digiloikkaan: yhä puuttuu niin välineitä kuin opettajilta osaamista. Nämä ovat asettaneet lapset epätasa-arvoiseen asemaan jopa koulujen sisällä. Valiokunta korostaa, että myös etäopetuksessa oppilashuollon, oppimisen tuen, niin erityisopetuksen, tukiopetuksen kuin avustaja- tai koulunkäyntiohjaajaresurssin, tulee olla käytettävissä. Selvityksen mukaan usea oppilas on kokenut saaneensa puutteellisesti tukea hyvinvointiinsa.

17.36 Paula Risikko kok: Arvoisa puhemies! Tässä esityksessä ehdotetaan siis muutettavaksi perusopetuslakia ja Helsingin eurooppalaisesta koulusta annettua lakia väliaikaisesti. Perusopetuslakiin ja Helsingin eurooppalaisesta koulusta annettuun lakiin ehdotetaan lisättäväksi väliaikaiset säännökset opetuksen poikkeuksellisesta järjestämisestä. Esityksen mukaan opetuksen järjestäjä voisi päätöksellään siirtyä poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin. Esityksen tarkoituksena on ehkäistä mahdollisen koronaviruksen leviämistä, mikäli toinen aalto tulee, lievittää siitä koituvia haittoja ja turvata perusopetuslain mukaisen opetuksen turvallinen järjestäminen. Kysymyksen on siitä, että opetuksen järjestäjä voisi joustavasti siirtyä etäopetukseen, mikäli sellainen tilanne tulee. Tässä ennakoidaan jälleen todella, kuten sanoin, mahdollista epidemian toista aaltoa. Sivistysvaliokunta oli erinomaisesti samaa mieltä tästä asiasta, että tämä laki voitaisiin nyt antaa ja sitten myöskin laittaa voimaan ja joulukuun loppuun asti olisi sitten voimassa.

Me keskustelimme myöskin siitä, voisiko tämän tyyppistä sääntelyä myöskin vakinaisesti tehdä lakiin. Olen nimittäin itsekin esittänyt, että etäopetusta tulisi voida hyödyntää myös muuten kuin koronaepidemiassa, esimerkiksi muissa poikkeusoloissa. Meillä saat-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 98/2020 vp

taa olla tulipalo, meillä saattaa olla vesivahinko, jolloin opiskelijat eivät pysty olemaan siellä omassa koulussaan ja luokassaan, ja siitä syystä katsoisin, että tällainen mahdollisuus pitäisi olla järjestäjän joustavasti, ketterästi tehtävissä. Myöskin harvinaiset kielet ovat sellaisia, joissa voitaisiin hyödyntää etäopetusta, jotta saataisiin ryhmä kokoon. Sitten tietysti meillä on myös sellaisia tilanteita nuorilla, esimerkiksi ahdistuneisuutta, mahdollisesti masentuneisuutta tai joku mielenterveyden häiriö tai joku muu häiriö, jolloinka olisi järkevää sieltä kotoa käsin tai etäopetuksesta käsin opiskella. Tietenkin pääsäännön pitää olla lähiopetuksessa, ja etäopetus ei voi olla mikään säästökeino, mutta tarkkaan rajatuissa tilanteissa tämän pitäisi olla mahdollista. Kun tästä kysyttiin, ministeriön edustajat, asiantuntijat, totesivat, että kyllä tätä tietysti selvittää pitää tarkemmin, ja olen hyvin tyytyväinen siitä, että kirjalliseen kysymykseenikin vastattiin, että tällaista selvitystä nyt sitten tehdään.

Tässä on tullut hyviä puheenvuoroja tämän illan aikana siitä, mitä hyvää tästä tuli tutkimuksen mukaan, mutta sitten myöskin niistä haasteista, mitä etäopetus sai aikaiseksi, kuten kouluruoka ja sitten myöskin oppilashuolto, jossa oli hankaluuksia joillain alueilla. — Kiitos.

17.39 Mia Laiho kok: Arvoisa puhemies! Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi perusopetuslakia ja Helsingin eurooppalaisesta koulusta annettua lakia väliaikaisesti liittyen covid-19-epidemian jälkeiseen aikaan ja liittyen etäopetuksen toteuttamiseen. Kulunut kevät on ollut monelle perheelle raskas, kun lapset ovat olleet kotiopetuksessa, ja monelle opettajalle todellinen haasteen paikka, kun on yhtäkkiä pitänyt kehittää opetusmateriaalia toimimaan etänä. Olemme varmasti kaikki yhtä mieltä siitä, että kokonaisuudessaan etäopetus siinä aikataulussa toteutui hyvin, mutta monia ongelmiakin siihen toki liittyi.

Keväällä koulujen sulkeminen tehtiin valmiuslailla, ja nyt tässä yhteydessä on tarkoitus tehdä normaalilakeihin muutokset niin, että voidaan normaalilakien kautta ja tarvittaessa tartuntatautilain kautta kouluja sulkea. Onkin tärkeää, että pystytään nimenomaan käyttämään joustavampaa välinettä, tartuntatautilakia, jolloin pystytään huomioimaan myös alueellisuus. Yksi ongelmahan tässä epidemian aikana nousi myös siitä, että kohdeltiin samalla tavalla kaikkia kouluja ja oppilaita ympäri Suomen, vaikka epidemiatilanne vaihteli paljon.

Yksi epäkohta oli kouluateria, joka vaihteli myöskin kunnasta toiseen, ja siihen nyt perustuslakivaliokuntakin on kiinnittänyt huomiota, että se kuuluu perusopetukseen ja kaikkien tulee se saada. Haavoittuvassa asemassa olevat lapset jäävät helposti varjoon, ja he eivät pidä ääntä. Toisaalta nousevat esille ne positiiviset kokemukset, mitä on etäopetuksesta ollut, mutta haavoittuvassa asemassa olevat lapset ovat joutuneet tässä tietyllä tavalla kärsimään, ja niitä vaikutuksia, mitä koronaepidemian aikana on heille tullut, varmasti sitten hoidetaan jälkeenpäin mielenterveysongelmina lastensuojelun kautta, jos siellä perheissä on hankalia tilanteita ollut.

Oppilashuoltoon on valiokunta kiinnittänyt ansiokkaasti huomiota, ja se onkin todella tärkeä. Liian paljon oppilashuollon henkilöstöä siirrettiin tekemään muita tehtäviä, jopa lomautettiin, eikä sitten mennyt siihen tarkoitukseen, mitä etäopetuksessakin yhtä lailla ja vielä jopa enemmän tarvitaan, erityisesti niille lapsille, jotka ovat heikommassa asemassa. Nostaisin myöskin esille kouluterveydenhuollon ja rokotuksista ja muista huolehtimisen tärkeyden [Puhemies koputtaa] silloin kun koulu on niin sanotusti etänä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 98/2020 vp

17.43 Inka Hopsu vihr: Arvoisa puhemies! Erittäin tärkeää on huomioida myös se, että osa oppilaista voi etäopetuksessa koulussaoloa paremmin. Tämä nousee esiin näissä oppilaille tehdyissä selvityksissä. Vastaukset osoittavat, että pitkäjänteisestä kiusaamisen vastaisesta työstä huolimatta kiusaaminen ei ole kouluista kadonnut, vaan liian moni oppilas kokee koulun yhä ahdistavana paikkana. Tähän on syytä tarttua vielä aiempaa painavammin, tuli tämä nyt päätettävä etäopetuslainsäädäntö käyttöön tahi ei.

Jotta koulutuksellinen tasa-arvo toteutuisi poikkeusoloissa ja lasten ja nuorten hyvinvointia pystyttäisiin paremmin tukemaan, on äärimmäisen tärkeää tavoittaa kaikki lapset ja perheet etäopetusjakson aikana. Tähän ei nyt valitettavasti vielä pystytty.

Perustuslakivaliokunta painotti lausunnossaan erityisesti vammaisten oikeuksien yleisopimuksesta johtuvia erityisiä vaatimuksia. Määräykset esteettömyydestä ja saavutettavuudesta tarkoittavat sitä, että vammaisille henkilöille tulee varmistaa yhdenvertainen pääsy erilaisiin järjestelyihin ja palveluihin, kuten fyysiseen ympäristöön, kuljetukseen sekä tiedottamiseen ja viestintään. Sivistysvaliokunta korosti, että vammaisten oikeuksien yleissopimus on voimassa myös poikkeusoloissa.

Ja kuten useampi edustaja on jo todennut, tasa-arvo vaatii myös sitä, että tämä ruokailu, ilmainen, maksuton kouluruoka, toteutuu riippumatta asuinkunnasta. Ei ole kestävä, että osa kunnista ei ruokailua järjestänyt, ja jatkossa pitää varmistaa, että ruokailu järjestetään.

Kaikkia huolia ei sivistysvaliokunnan mietinnössä ja hallituksen lakiesityksessä vielä saatu ratkottua. On tärkeää, että Opetushallituksen ohjeistuksella varmistetaan tautitilanteen uudelleen syttyessä se, että oikeus etäopetukseen on sellaisten perheiden lapsilla, joissa lapset eivät perheenjäsenen riskitilanteen vuoksi voi osallistua lähiopetukseen.

17.45 Mikko Ollikainen r: Ärade talman, arvoisa puhemies! Kuten tässä edustaja Hopsu mainitsi, niin tämä Opetushallituksen ohjeistus on nyt ensisijaisen tärkeä, että opetuksen järjestäjät pystyvät nopeasti valmistautumaan tähän. Ja toinen asia, joka tulee muistaa tässä, on myös nämä digilaitteet ja oppimateriaalit, että niitä pystytään tasavertaisesti tarjoamaan koko Suomessa kaikille. Tähän kuuluu myös opettajien tietotaito, ja tulee muistaa, että noin 20 prosenttia opettajista totesi, että ei ole oikein osaamista antaa tätä etäopetusta. Tämä opettajien täydennyskoulutus on kyllä aika tärkeä myös tässä suhteessa etäopetukseen.

I övrigt är jag väldigt glad över att kulturutskottet kom fram till att utbildningsanordnarna enligt sin egen övergripande ändamålsprövning beslutar kring de här måltiderna, matmåltiderna, avgiftsfria måltiderna, att de ska genomföras också i praktiken, allt enligt grundläggande utbildningen.

Vi vet som sagt att avstånden i Finland är väldigt, väldigt långa och i många kommuner är det väldigt kämpigt nu ekonomiskt, och om man ska köra ut den här maten långa vägar så har det stora effekter, det kan till och med ha förödande konsekvenser kring själva utbildningen.

Därför är till exempel matkassar väldigt praktiska och har varit uppskattade i många kommuner, bland annat i Vörå och i Malax. Den här skrivningen i betänkandet möjliggör att allihopa ska få mat i framtiden, och samtidigt sparar det också resurser. — Tack.

17.47 Paula Risikko kok: Arvoisa puhemies! Vielä, kun tuossa edellinen puheenvuoro loppui niin lyhyeen, totean vain sen, että niin kuin täällä on todettu, on sekä hyviä että huo-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 98/2020 vp

noja kokemuksia tämän kevään ja alkukesän tilanteista, kun etäopetukseen siirryttiin. Kylähän tämä aikamoinen voimainponnistus oli kaikille opettajille. Kiitos kaikille huimasta suorituksesta ja myöskin oppilaille ja heidän vanhemmilleen!

Mutta ihan kaikilla alueilla tämä ei ihan niin kuin Strömsössä mennyt. Nimittäin monilta paikkakunnilta tuli sellaista viestiä, että koulunkäynninohjaajia oli lomautettu, sitten myöskin oli oppilashuollosta esimerkiksi kouluterveydenhoitajia siirretty vanhustenhuoltoon. Nämä ovat sellaisia asioita, joita ei olisi kyllä pitänyt tehdä, koska meillä valiokunnassa oli asiantuntijoillakin kova huoli juuri näistä niin sanotuista huolioppilaista eli niistä opiskelijoista, jotka ovat vaikeissa elämäntilanteissa. Siellä saattaa olla lapsiperheköyhyyttä, ja nyt tuli perheisiin ehkä lisäksi vielä työttömyyttä ja alkoholinkäyttöä, mahdollisesti mielenterveysongelmia. Ja nämä ovat juuri niitä haavoittuvassa asemassa olevia lapsia, jotka voivat siellä huonosti, kun he ovat etäopetuksessa. Aivan niin kuin edustaja Hopsu tuossa totesi, se onnistuminenhan korreloi hyvin pitkälle siihen, minkälaista tukea on saanut kotoa, mutta sitten myöskin opettajien mahdollisuuteen antaa tukeaan näille oppilaille. Kun sitä lasta tai nuorta ei näe päivittäin, niin siinä saattaa sitten juuri jäädä katveeseen paljon näitä ongelmia.

Siitä syystä olenkin sanonut, että nyt kun ollaan tuolla oppilashuollon puolella sitten niin sanotusti ihan normaalitilassa ja toivottavasti terveydenhoitajat ovat päässeet kouluterveydenhoitoon ja myöskin lomautuksia on nyt sitten purettu, niin minä toivon todella, että nyt sitten tehostetusti hoidettaisiin tätä, tavattaisiin näitä oppilaita, joista se huoli on ollut. Väitän, että tuossa kahden viikon aikana, kun sitten ylösnostettiin tätä lähiopetusta, ei siinä kyllä paljon näille huolioppilaille keritty miettiä niitä apuja, koska aika paljon meni aikaa siihen, että järjesteltiin, että on turvavälit ja hygienia hoidossa. Ja siitä syystä sanoisin, että jokaisen lapsen ja nuoren olisi hyvä tavata se oppilashuollon henkilö, jo tämän kesänkin aikana, koska ei voi ajatella näin, että kesä nämä haavat sitten umpeuttaa, ei missään nimessä. Siitä syystä toivonkin, että me palaamme sitten vielä näihin arviointeihin, kun me saamme lisää tietoa tutkitun tiedon kautta. Ensi syksyhän sitten näyttää sen, miten me saamme kurottua näitä ongelmia umpeen. — Kiitos.

17.49 Arja Juvonen ps: Arvoisa herra puhemies! Kuten jo edellisessä esityksessä kerroin, niin omassa perheessäni on ollut sekä ylioppilas että peruskoulunsa päättävä nuori, eli olen päässyt läheltä seuraamaan niin kirjoituksia kuin sitä etäopiskelua, mitä on koulussa, kotona, tapahtunut. Täytyy sanoa, että on hattua nostettava paitsi ylioppilaille niin myös opiskelijoille koulussa ja oppilaille mutta myös opettajille. Tosi hieno suoritus. Espoossa Saarnilaakson koulun toimintaa sain seurata, ja oli hieno huomata, että etäopiskelussa opiskelut sujuvat ja opettaja oli myös läsnä. Kuvaruudun välityksellä annettiin ohjeita ja neuvottiin, ja tunnit alkoivat aamulla tiettyyn kellonaikaan ja päättyivät lukujärjestyksen mukaan. Kaikkialla ei näin onnistuneesti kuitenkaan mennyt, ja tästäkin tuli kyselyjä muun muassa vanhemmilta, joilla oli useampia pieniä lapsia siellä kotona huollettavana ja etäkoulua seurattavana. Tästä olemme oppineet, mutta erittäin suuri digiloikka on tehty, ja on hyvä asia, että etäkoulumahdollisuutta jatketaan.

Tällä hallituksen esityksellä lakiin ehdotetaan lisättäväksi väliaikaiset säännökset opetuksen poikkeuksellisesta järjestämisestä. Esityksen mukaan opetuksen järjestäjä voisi päätöksellään siirtyä poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin. Tartuntatautiviranomaisilla on toimivalta tartuntatautilain perusteella sulkea esimerkiksi koulut ja oppilaitokset ja määrätä kokoontumisiin liittyvistä rajoituksista. Mikäli opetusta ei pystytä järjestämään turvalli-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 98/2020 vp

sesti lähiopetuksena, on rajoittaminen välttämätöntä paikallisen koronavirusepidemiatilanteen näkökulmasta. On tärkeää, että valmistaudutaan tulevaan syksyyn, tulevaan talveen, ensi vuoteen. Emme tiedä, mitä meillä on edessä, mutta kannattaa olla kaukaa viisas ja olla valmiina siihen, että etäkoulu myös jatkuu.

On tärkeää, että kaikille lapsille ja nuorille riittää digilaitteita siellä omassa kodissa, ja jos kodissa ei ole, niin koulusta tai jostakin muualta saa niitä lainattua. On erittäin tärkeää, että vammaisten oikeudet huomioidaan ja määräykset esteettömyydestä ja saatavuudesta soveltuvat myös opetuksen järjestämiseen etäyhteyksiä hyödyntäen. Nämä esteettömyys- ja saavutettavuusseikat ovat erittäin tärkeitä asioita.

Opiskelijahuollosta on mainittava se, että on hyvin tärkeää, että psykologit, koulukuraattorit ja terveydenhoitajat ovat myös tavoitettavissa ja oppilas pääsee sinne tarvittaessa purkamaan huolia. Myös tulevan syksyn ja tulevan loppuvuoden ja ensi vuoden tilanteessa, kun näitä jonoja ryhdytään purkamaan, jos nuorilla on kova tarve päästä puhumaan koulukuraattorille tai psykologille, on tärkeää, että siellä niitä resursseja myös kohdennetaan sillä tavalla, että nuoret pääsevät mahdollisimman pian taas opiskeluun kiinni ja pääsevät sitten myös purkamaan asioita koronavirusepidemiaan liittyen, jos on ollut huolia — kuin myös opettajat. On tärkeätä, että kuullaan myös opettajia, tuetaan heitä näinä aikoina, kun ei etäkoulua ihan helppoa heillekään ole ollut vetää.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyt, hallituksen esitykseen HE 86/2020 vp sisältyvät 1. ja 2. lakiehdotuksen. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.